

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:5

2011-10-20

S2011/9211/FS (delvis)

Socialdepartementet

Kammarkollegiet

Box 2218

103 15 Stockholm

Uppdrag om unga som har aktivitetsersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga samt utbetalning av medel

Regeringens beslut

Regeringen ger Försäkringskassan i uppdrag att genomföra en studie av situationen för unga som beviljas aktivitetsersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga. Syftet med studien är att få större kunskap om vilka insatser som vidtas för att öka arbetsförmågan och stödja ungdomar att hitta en väg in på arbetsmarknaden.

Försäkringskassan ska närmare beskriva gruppen unga som beviljats aktivitetsersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga samt kartlägga vilka insatser och åtgärder som i dag görs av olika aktörer för denna grupp. Det kan t.ex. avse Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, hälso- och sjukvården, kommuner och samordningsförbund. Försäkringskassan ska också beskriva och analysera befintlig samverkan på området och lämna förslag till hur denna, inom ramen för nuvarande uppdrag, kan effektivieras. Arbetet ska bedrivas i samråd med berörda aktörer i sjuk-skrivningsprocessen. Försäkringskassan ska fortlöpande hålla Regeringskansliet (Socialdepartementet) informerat om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Försäkringskassan tilldelas 2 000 000 kronor 2011 för genomförandet av detta uppdrag. Medlen utbetalas av Kammarkollegiet under 2011, engångsvis efter rekvisition, från anslag 1:8 Bidrag till psykiatri, anslagsposten 3 Till Kammarkollegiets disposition, inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg. Rekvisitionen ska hänvisa till det diarienummer som uppdragsbeslutet har.

Försäkringskassan ska senast den 1 december 2011 redovisa en plan för uppdragets genomförande. Även kostnader som beräknas för genomförandet av uppdraget ska redovisas. En delrapport ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 2 april 2012. Denna delrapport ska innehålla en beskrivning av gruppen unga som beviljats

ersättningen, vilka insatser och åtgärder som i dag vidtas för öka arbetsförmågan för denna grupp samt en bedömning av vad som inte fungerar och hur insatserna kan effektiviseras. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 november 2012.

Närmare om uppdraget

Antalet unga med aktivitetsersättning i åldern 19–29 år har ökat kraftigt de senaste åren och uppgick i december 2010 till ca 26 600 personer. Av dessa är det ca 70 procent som har psykisk sjukdom eller psykiska funktionsnedsättningar. Nybeviljandet på grund av förlängd skolgång har ökat kraftigt och står i dag för 57 procent av det totala nybeviljandet. Antalet nybeviljade aktivitetsersättningar på grund av nedsatt arbetsförmåga har däremot minskat under de senaste åren. Utflödet för dem som har nedsatt arbetsförmåga ur aktivitetsersättning är dock mycket lågt och perioderna med ersättning är långa.

Regeringen kan konstatera att utflödet ur aktivitetsersättning är mycket lågt. De långa ersättningsperioderna försvårar, och i vissa fall omöjliggör, unga människors inträde eller återgång i arbetsmarknaden. Regeringens ambition är att dessa ungdomar ska få stöd att hitta vägar in på arbetsmarknaden. Kunskaperna är dock mycket begränsade om vilka stödjande insatser och åtgärder dessa ungdomar får ta del av i syfte att främja en utveckling av arbetsförmåga. Hur många av de unga som deltar i verksamheter eller insatser hos någon av sjukskrivningsprocessens aktörer har inte heller kartlagts. Det kan t.ex. handla om hur många av ungdomarna som får ta del av daglig verksamhet eller arbetslivsinriktad rehabilitering.

Studien ska innehålla en kartläggning av gruppen. Exempel på sådana uppgifter är den diagnos som utgör grund för det senaste beslutet, längd på ersättningsperiod, grad av arbetsförmågans nedsättning, ålder osv. Till kartläggningen ska kopplas en beskrivning av vilka insatser och åtgärder som gruppen får ta del av samt vilka aktörer i sjukskrivningsprocessen som ansvarar för dessa insatser. Kartläggningen ska även omfatta de insatser som lämnas för att skapa en meningsfull sysselsättning för de unga som har en sådan funktionsnedsättning att de bedöms ha mycket svårt att komma ut på arbetsmarknaden. Formerna för och omfattningen av samverkan mellan de olika samverkande aktörerna i sjukskrivningsprocessen bör också kartläggas. En analys ska också göras av eventuella brister i kontakterna mellan de olika aktörerna och förslag lämnas om hur insatserna kan effektiviseras. I analysen bör såväl den enskilde individens som föräldrarnas erfarenheter ingå.

I arbetet med studien ska Försäkringskassan samråda med utredningen om en översyn av de arbetsmarknadspolitiska insatserna för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga m.m. (dir. 2011:59).

Uppdraget ges inom ramen för regeringens satsning på psykiatri och psykisk hälsa. Regeringen avser att avsätta ytterligare 2 000 000 kronor 2012 för genomförandet av detta uppdrag i den mån riksdagen beviljar medel för ändamålet.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Bengt Rönngren

Likalydande till
Försäkringskassan

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/SF
Arbetsmarknadsdepartementet/A
Socialutskottet
Arbetsförmedlingen
Sveriges Kommuner och Landsting